

APEL PUBLIC
privind organizarea consultărilor și dezbaterilor publice privind proiectul Codului de reguli și proceduri parlamentare

26 noiembrie 2018

Organizațiile semnatare își exprimă îngrijorarea privind promovarea în mare grabă a proiectului Codului de reguli și proceduri parlamentare, cu ignorarea consultărilor publice și a dezbaterilor privind conținutul celui mai important document care reglementează activitatea Parlamentului.

[Proiectul Codului de reguli și proceduri parlamentare](#) a fost înregistrat ca inițiativă legislativă a trei deputați la 2 noiembrie 2018. Până la 2 noiembrie 2018, proiectul nu a fost publicat pe internet pentru consultări. La 14 noiembrie 2018, proiectul a fost examinat de Comisia Juridică, Numiri și Imunități, care a recomandat adoptarea proiectului în prima lectură. [Raportul comisiei](#) nu menționează nimic despre rezultatele consultărilor publice. La 22 noiembrie 2018, adică peste circa trei săptămâni de la înregistrare, proiectul a fost adoptat în prima lectură.

Pe pagina web a Parlamentului lipsește expertiza anticorupție a proiectului, care este obligatorie potrivit art. 35 din [Legea cu privire la actele normative](#), precum și avizul Guvernului, care este obligatoriu potrivit art. 58 din [Regulamentul Parlamentului](#). De asemenea, termenul pentru consultări publice a expirat abia la 23 noiembrie 2018 (peste 15 zile lucrătoare de la publicarea proiectului potrivit p. 4.3.1 din [Conceptia privind cooperarea dintre Parlament și societatea civilă](#)), adică peste o zi după adoptarea proiectului în primă lectură. Având în vedere faptul că comisia responsabilă de proiect și de organizarea consultărilor publice a aprobat proiectul deja la 14 noiembrie 2018, înainte de expirarea termenului-limită de depunere a comentariilor, consultările publice nici nu puteau avea loc.

Proiectul Codului de reguli și proceduri parlamentare reglementează aspecte deosebit de importante ale activității parlamentare și va înlocui Regulamentul Parlamentului actualmente în vigoare. Câteva analize ale conținutului documentului scot în evidență existența unor prevederi foarte vagi privind reflectarea activității Parlamentului de către mass-media, [accesul la informații, transparența în procesul decizional și cooperarea cu societatea civilă](#), precum și [asigurarea egalității de gen](#).

Proiectul Codului de reguli și proceduri parlamentare conține reglementări privind consultările publice care sunt și mai vagi decât cele [în vigoare](#), iar unele reglementări pozitive au fost excluse. Sunt reglementate confuz și sporadic formele, etapele și termenul procesului de consultări publice, precum și obligațiile instituțiilor responsabile. Normele privind transparența decizională se regăsesc în diferite secțiuni ale Codului parlamentar, ceea ce face și mai dificilă înțelegerea procesului de consultare publică în Parlament, inclusiv pentru angajații acestuia, care vor fi obligați să pună în aplicare noile reguli. Este un moment oportun de a concentra normele privind consultările publice într-un singur capitol în proiectul Codului, mai ales că necesitatea sporirii transparenței Parlamentului a fost recunoscută chiar de către Președintele Parlamentului, dl Andrian Candu, care în octombrie 2016 a creat un grup de lucru în acest sens.

Proiectul Codului de reguli și proceduri parlamentare nu conține nici prevederi suficiente pentru asigurarea accesului la informație ca parte a transparenței procesului decizional. Proiectul nu prevede publicarea informațiilor despre toate etapele de adoptare a actului legislativ și toate versiunile proiectului de act normativ. De asemenea, nu este prevăzută nici publicarea amendamentelor propuse de deputați. În practică, acestea se publică în foarte puține cazuri și, de obicei, deja după votarea proiectului în lectură finală, atunci când părțile interesate nu mai au posibilitatea să se implice și să influențeze politicile publice.

De asemenea, proiectul Codului de reguli și proceduri parlamentare nu reglementează situațiile când proiectele pot fi adoptate în regim de urgență, cu excepția cazului când este cerut de Guvern potrivit Constituției. În ultimii ani, mai multe proiecte de acte normative au fost adoptate în regim de urgență, fără respectarea tuturor etapelor de legiferare și consultare publică prevăzute de legislația în vigoare. Este nevoie de reglementat criteriile după care Parlamentul va decide asupra aplicării acestei proceduri.

Un alt aspect deosebit de important omis din proiectul Codului de reguli și proceduri parlamentare ține de lipsa unor proceduri și mecanisme de asigurare a egalității între bărbați și femei în activitatea parlamentară, inclusiv asigurarea unei reprezentări echilibrate în toate organele de conducere și lucru ale Parlamentului, examinarea impactului asupra egalității de gen la toate etapele procesului legislativ, prevenirea și combaterea discursului sexismului în activitatea parlamentară.

Luând în considerație importanța Codului parlamentar pentru buna funcționare a Parlamentului și activitatea acestuia într-un mod transparent și previzibil pentru public și părțile interesate, considerăm nepotrivită adoptarea unui astfel de proiect în grabă și fără organizarea unor discuții mai largi, inclusiv cu ONG-urile și reprezentanții mass-media.

Organizațiile semnatare solicită Parlamentului Republicii Moldova organizarea unor consultări publice veritabile a proiectului Codului de reguli și proceduri parlamentare, inclusiv organizarea dezbaterilor publice cu participarea organizațiilor societății civile, cu alocarea unui timp suficient, și evitarea adoptării în grabă a acestui document important.

SEMNATARI:

1. Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM)
2. Asociația pentru Democrație Participativă (ADEPT)
3. Asociația Presei Independente (API)
4. Asociația Promo-LEX
5. Consiliul Național al Tineretului din Moldova (CNTM)
6. Centrul de Informații GENDERDOC-M
7. Centrul de Investigații Jurnalistice
8. Pilgrim-Demo
9. Transparency International Moldova
10. CPR-Moldova
11. Expert-Grup
12. Comunitatea "WatchDog.MD"
13. Ambasada Drepturilor Omului
14. Institutul de Politici Publice (IPP)
15. Centrul Internațional „La Strada”
16. Centrul PAS
17. Amnesty International Moldova
18. Centrul de Drept al Femeilor
19. Centrul de Jurnalism Independent
20. Centrul de Analiza și Prevenire a Corupției
21. Fundația Est-Europeană
22. Comitetul pentru Libertatea Presei

23. Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE)
24. InReCo
25. AO Onoarea și Dreptul Femeii Contemporane
26. Gender-Centru
27. Ana Gurău, membră a Platformei pentru Egalitate de Gen
28. Platforma pentru Egalitate de Gen
29. Centrul Național al Romilor
30. IDIS „Viitorul”
31. Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare
32. Centrul National de Prevenire a Abuzului fata de Copii (CNPAC)
33. Alianța ONG-urilor active în domeniul Protecției Sociale a Copilului și Familiei (APSCF)
34. Asociația pentru Politică Externă (APE)

Lista semnatarilor rămâne deschisă